

Výkon regionálních funkcí – Jihočeský kraj – 2023

1. Výchozí stav

Rok 2023 byl rokem návratu návštěvníků do knihoven, propagací jejich služeb a snahy o normalizaci fungování knihoven. Toto vše podporovali i pracovníci metodických oddělení ve všech regionech. Bylo potřeba zviditelnit opět knihovny a podporovat je při rozšiřování jejich činností.

Regionální funkce pro knihovny v Jihočeském kraji jsou poskytovány na základě Zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), programu Podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a Metodického pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky od roku 2002. Poskytování regionálních funkcí navazuje na dřívější metodickou práci krajské a okresních knihoven. Dotaci na výkon regionálních funkcí poskytuje od roku 2005 Jihočeský kraj jako zřizovatel Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích. V roce 2023 byla poskytnuta ve výši 18 miliónů korun a rozdělena pro krajskou a pověřené knihovny podle počtu obsluhovaných knihoven a počtu obyvatel v regionech. Základní úkol knihoven poskytujících regionální funkce knihovnám v Jihočeském kraji je pomoc menším knihovnám v kraji tak, aby se vyrovnal rozdíl mezi poskytovanými službami ve větších i menších knihovnách, aby návštěvníci i v malých knihovnách našli informace, které potřebují a pomocí vzájemných kontaktů se rozšiřovaly služby knihoven, zlepšila komunikace s pověřenými knihovnami, budovaly se zajímavé výměnné fondy, díky kterým se dostanou nové knihy i do knihoven malých obcí, které nemají zdroje na doplňování fondů svých knihoven.

Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích poskytuje krajské regionální funkce a všechny regionální funkce pro region České Budějovice. Na základě smluv pověřuje devět základních knihoven výkonem regionálních funkcí pro jejich regiony.

Síť knihoven pro rok 2023 tvoří JVK jako krajská knihovna se 4 pobočkami, 9 pověřených knihoven a jejich 22 poboček, 76 knihoven s profesionálním knihovníkem, tj. knihovníkem, jehož pracovní úvazek je vyšší než 15 hodin týdně, a 430 knihovnamí s neprofesionálním knihovníkem, tj. knihovníkem, jehož úvazek je nižší než 15 hodin týdně. Tyto knihovny mají celkem 80 poboček.

Síť knihoven k 1.1.2023 v Jihočeském kraji podle statistických výkazů:

Jihočeský kraj	Krajská a pověřené regionál. funkcemi	Profi	Neprofi	CELKEM	Krajská a pověřené regionál. funkcemi	Profi	Neprofi	CELKEM
České Budějovice	1	17	90	108	4	7	19	30
Český Krumlov	1	10	30	41	2	5	3	10
Dačice	1	0	17	18	5	0	4	9
Jindřichův Hradec	1	10	50	61	1	1	4	6
Milevsko	1	2	16	19	1	1	2	4
Písek	1	5	45	51	3	5	4	12
Prachatice	1	10	39	50	0	0	0	0
Strakonice	1	9	68	78	3	0	1	4
Tábor	1	13	63	77	4	10	12	26
Třeboň	1	0	12	13	3	0	2	5
CELKEM	10	76	430	516	26	29	51	106

2.Hodnocení výkonu regionálních funkcí

Regionální funkce na úrovni celého kraje

1.Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány a rozborů.

Krajská knihovna poskytuje konzultace především pověřeným knihovnám a jejich zřizovatelům, dalším základním knihovnám kraje a jiným subjektům, spolupracuje s Národní knihovnou ČR a Ministerstvem kultury ČR.

V roce 2023 bylo poskytnuto 177 konzultací (v roce 2022 191), uskutečněno 18 metodických návštěv v knihovnách. Odborné knihovnické konzultace souvisely jako každoročně s běžným provozem knihoven, s pomocí při přípravě žádostí do dotačních programů určených pro knihovny, se vzdělávacími akcemi pro návštěvníky, s rozšiřováním nabídky služeb knihovny o on-line služby, půjčování e-dokumentů, se statistickým vykazováním činnosti, s tvorbou webových stránek knihoven, rekonstrukcí či novým vybavením knihoven apod. Krajská metodička pomáhala v roce 2023 také při připojování knihoven regionu České Budějovice do regionálního knihovnického systému.

Na webové adrese JVK jsou zpřístupněny a pravidelně aktualizovány stránky věnované regionálním funkcím knihoven v kraji https://www.cbvk.cz/pro_knihovny.html. Obdobné informace, nejméně se seznamem knihoven regionu, jsou na webových stránkách všech pověřených knihoven Jihočeského kraje. Prostřednictvím seznamu knihoven Jihočeského kraje jsou k dispozici první informace o všech uvedených knihovnách, ale také přímý odkaz na jejich webové stránky, facebook či do jejich on-line katalogů. Dalším adresářem knihoven je Centrální adresář knihoven, který je provozován od roku 2016 Souborným katalogem ČR, aktualizaci provádí krajská metodička za region České Budějovice, v ostatních regionech aktualizují Souborný adresář metodičtí pracovníci či pracovníci pověřených knihoven.

Krajská knihovna se také pravidelně zapojuje do nominace knihoven do soutěží Knihovna roku a Městská knihovna roku. V roce 2023 byla krajská metodička členkou komise soutěže Vesnice roku Jihočeského kraje, přihlášeno bylo 18 obcí, které komise musela navštívit a vyhodnotit. Do soutěže Knihovna roku byla nominována Obecní knihovna Dubné, do soutěže Městská knihovna roku Městská knihovna Tábor.

Od roku 2021 nabízejí všechny pověřené knihovny svým obsluhovaným možnost zapojit se do regionálního automatizovaného knihovního systému a tím zahájit automatizovaný provoz ve svých knihovnách. V roce 2018 zahájila provoz regionálního knihovního systému pro knihovny regionu České Budějovice také Jihočeská vědecká knihovna, v roce 2019 Městská knihovna Třeboň, v roce 2021 Knihovna Matěje Mikšíčka Dačice. I tím se zvyšuje počet knihoven využívajících automatizovaný knihovní systém. K automatizaci knihoven napomáhá i dotační program VISK3 Ministerstva kultury ČR, který je určen především pro vytváření informačních center veřejných knihoven. Do regionálního knihovního systému je v Jihočeském kraji zapojeno 263 (v roce 2022 to bylo 251 knihoven).

Jihočeská vědecká knihovna vydala v tištěné i elektronické podobě Přehled činnosti veřejných knihoven Jihočeského kraje v roce 2022, který obsahuje statistická data, porovnání činnosti a informace o zajímavých akcích či rekonstrukcích knihoven. Přístupný je na adrese https://www.cbvk.cz/regionalni_funkce.html.

2. Statistika knihovnických činností.

Krajská knihovna každoročně zpracovává statistiku všech veřejných knihoven Jihočeského kraje podle výkazů KULT(MK) 12-01, zajišťuje metodickou pomoc při získávání dat a zpracování pro pověřené a základní knihovny kraje. Zpracovaných statistických výkazů je více než obsluhovaných knihoven, jsou zahrnuty i výkazy knihoven zrušených, nevidovaných či nepracujících v předchozím roce včetně poboček a souhrnné výkazy za regiony a kraj. Statistika je zpracovávána v elektronické i písemné formě. Zjištěné statistické údaje byly využity pro Přehled činnosti veřejných knihoven Jihočeského kraje v roce 2022. Statistické výkazy jsou také využívány pro hodnocení činnosti knihoven, pro případná doporučení zřizovatelům ohledně rozšíření činnosti, větší podpory knihoven, zvýšení úvazků či rekonstrukce prostor, také pro hodnocení plnění standardů VKIS, které se nově zpracovává také pro Národní knihovnu, či porovnání knihoven pomocí benchmarkingu knihoven.

3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady.

Vzdělávání knihovníků v Jihočeské vědecké knihovně se vrátilo k předcovidovým možnostem, ale s rozšířením o možnost on-line vzdělávání. V rámci dotačního programu VISK2 pro knihovníky byla odučena 3 témata v celkovém rozsahu 25 hodin v rámci (1x Mediální výchova, 1x Pedagogické znalosti a dovednosti pro knihovníky, 1x Technologické projekty ve školách). Na semináři byla představena výuková hra Kybernetov zaměřená na bezpečnost na síti. Ve spolupráci s Klubem dětských knihoven jihočeského SKIPu byly uspořádány 3 semináře na téma Zlaté čtená, Zakousněte se do knihy a Fantastické psaní. Jihočeská vědecká knihovna pokračovala v pořádání seminářů pro knihovníky z celé republiky na téma filosofie pro děti. Bylo dokončeno pět cyklů tohoto školení. Ve spolupráci s NPI bylo připraveno Pedagogické minimum pro knihovníky. JVK se zapojila do Národního plánu obnovy a připravila semináře na téma Krizová komunikace a Manažerské dovednosti. Jihočeskou vědeckou knihovnu bylo provedeno 6 skupin knihovníků z celé republiky, knihovníci měli zájem vidět zrekonstruované a přistavěné prostory studijní části knihovny a seznámit se se službami poskytovanými JVK.

JVK uspořádala 3 porady metodiček a 1 poradu ředitelů, při kterých koordinovala výkon regionálních funkcí.

4. Tvorba a zpřístupnění regionálního fondu, zpracování regionálních, bibliografických a faktografických databází a poskytování informací.

Součástí JVK je regionální studovna, která poskytuje faktografické, bibliografické a biografické informace o regionu z jedinečného a rozsáhlého fondu knih, periodik a dalších druhů dokumentů. Oddělení vytváří regionální informační databázi osobností, korporací a akcí excerpce z regionálních novin, časopisů a knih. Z databáze osobností vychází také výročí regionálních osobností uveřejňovaná na webových stránkách JVK. Pokračovalo doplňování fotografií k regionálním osobnostem přes portál Obalkyknih.cz, v roce 2023 bylo přidáno cca 600 fotografií.

V současné době probíhá ve spolupráci s Krajským úřadem Jihočeského kraje digitalizace části regionálního tisku, která zlepšuje dostupnost těchto fondů. Zdigitalizovaná podoba dokumentů je k dispozici v Digitální knihovně JVK na adrese: <http://kramerius.cbvk.cz>, v roce 2023 byl proveden upgrade na vyšší verzi programu digitální knihovny. V regionální studovně byl také všem návštěvníkům umožněn vstup do databáze Děj nedostupných na trhu.

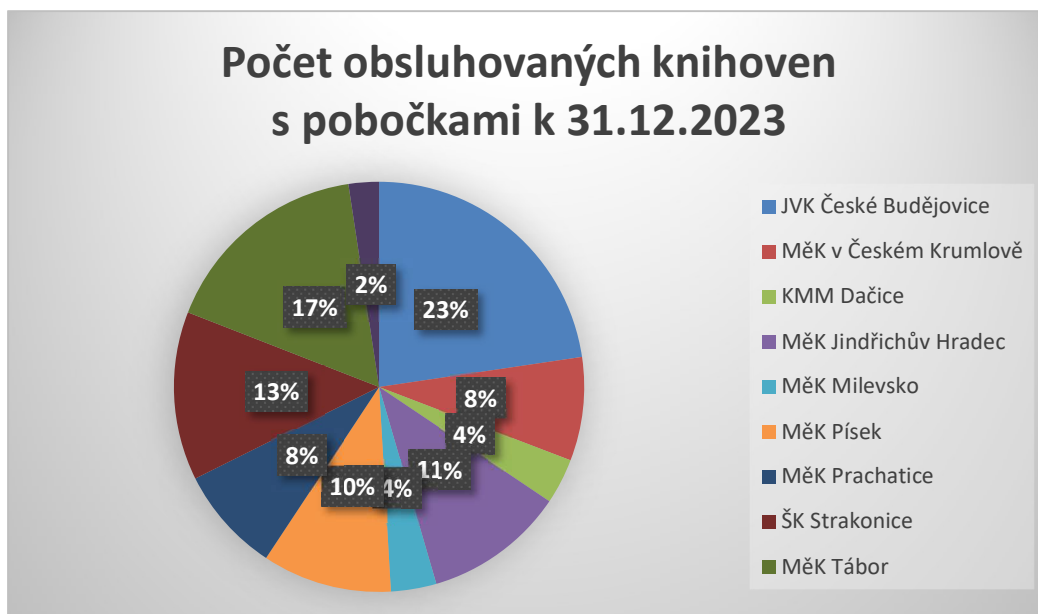
V regionální studovně vznikla a neustále se aktualizuje elektronická publikace Kohoutí kříž : šumavské ozvěny, obsahující v současné době údaje o 2 496 autorech, více než 6 000 ukázek, biografická data, medailony, bibliografické odkazy či 38 000 dokumentů v obrazové příloze (<http://www.kohoutikriz.org/>).

Regionální fond je doplňován regionálním povinným výtiskem i dalšími způsoby – nákupem, výměnou apod. Z dotace na regionální funkce bylo v roce 2023 zakoupeno 169 svazků v hodnotě 52 385,34 Kč.

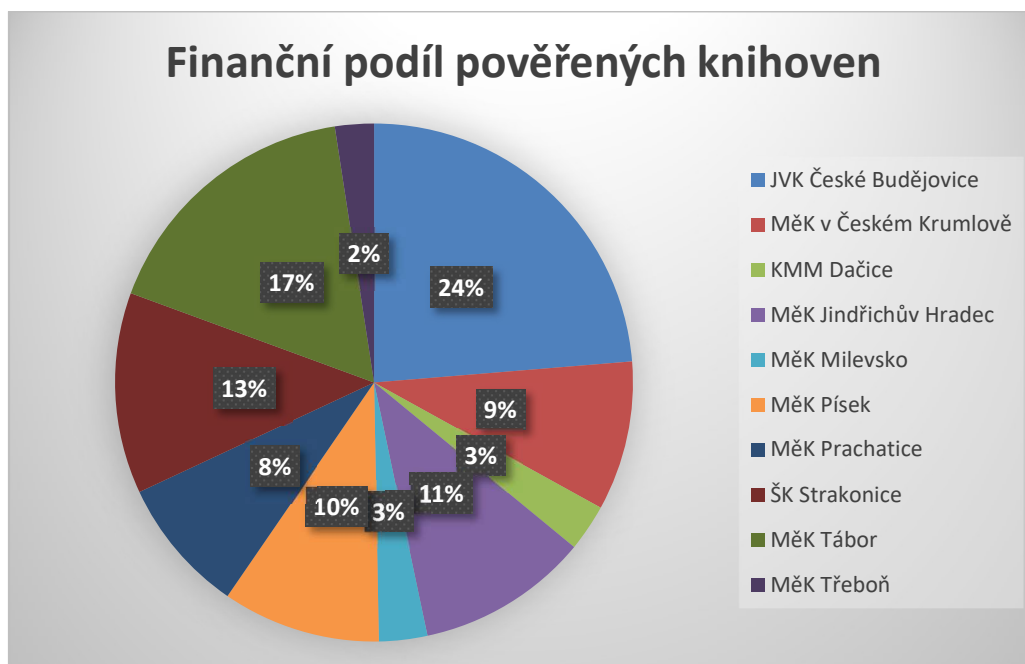
Regionální funkce pověřených knihoven a JVK pro region České Budějovice

JVK a devět pověřených knihoven Jihočeského kraje vykonává regionální funkce v určených regionech. Výkon vychází z Metodického pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven. Dotace na regionální funkce poskytovaná Jihočeským krajem umožňuje podporu činnosti všech knihoven kraje, díky ní knihovny fungují v síti a mají větší možnost vzájemné spolupráce a komunikace. Metodický pokyn stanoví standardy výkonů regionálních funkcí, komentář je vyhodnocuje.

Podíl jednotlivých pověřených knihoven na počtu obsluhovaných knihoven:

Finanční podíl jednotlivých pověřených knihoven na dotaci na výkon regionálních funkcí rozdělený podle počtu obsluhovaných knihoven a počtu obyvatel regionů:

Statistické ukazatele výkonu regionálních funkcí jednotlivých pověřených knihoven:

Pověřená knihovna	Počet obsluhovaných knihoven s pobočkami k 31.12.2023	Počet statistik	Počet konzultací	Počet metodických návštěv	Počet porad	Počet školení	Pomoc při aktualizaci a revizi	Výměnný fond	Přírůstek výměnného fondu	Počet souborů	Počet svazků v nich
JVK České Budějovice	133	147	497	205	3	23	11	85 387	3 026	214	34 307
MěK v Českém Krumlově	48	53	213	212	3	13	16	34 682	1 888	174	14 384
KMM Dačice	21	23	86	43	1	5	7	10 760	410	80	4 615
MěK Jindřichův Hradec	65	69	416	138	3	5	13	27 391	1 824	200	10 322
MěK v Milevsku	21	24	152	34	2	16	9	17 466	456	141	4 237
MěK Písek	60	63	438	107	3	2	5	39 249	2 171	214	14 689
MěK Prachatice	49	53	182	116	2	15	11	28 817	1 554	111	7 311
ŠK Strakonice	78	82	449	80	3	12	10	47 865	1 851	78	7 855
MěK Tábor	98	136	350	201	2	12	16	39 996	2 397	188	26 168
MěK Třeboň	14	16	9	82	0	6	6	8 480	689	58	2 931
Celkem	587	666	2 792	1 218	22	109	104	340 093	16 266	1 458	126 819

Současné zajištění regionálních funkcí v jednotlivých regionech Jihočeského kraje:

Region České Budějovice

- zajišťuje Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 17 (+7 poboček)
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 90 (+19 poboček)
- počet metodických pracovníků: 2,5

Region Český Krumlov

- zajišťuje Městská knihovna v Českém Krumlově
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 10 (+5 poboček)
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 30 (+3 pobočky)
- počet metodických pracovníků: 1

Region Dačice

- zajišťuje Knihovna Matěje Mikšíčka Dačice
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 17 (+4 pobočky)
- počet metodických pracovníků: 0,75
-

Region Jindřichův Hradec

- zajišťuje Městská knihovna Jindřichův Hradec
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 10 (+1 pobočka)
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 50 (+4 pobočky)
- počet metodických pracovníků: 2

Region Milevsko

- zajišťuje Městská knihovna v Milevsku
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 2 (+1 pobočka)
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 16 (+ 2 pobočky)
- počet metodických pracovníků: 0,75

Region Písek

- zajišťuje Městská knihovna Písek
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 5 (+5 poboček)
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 45 (+4 pobočky)
- počet metodických pracovníků: 2

Region Prachatice

- zajišťuje Městská knihovna Prachatice
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 10
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 39
- počet metodických pracovníků: 1

Region Strakonice

- zajišťuje Šmidingerova knihovna Strakonice
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 9
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 68 (+1 pobočky)
- počet metodických pracovníků: 2

Region Tábor

- zajišťuje Městská knihovna Tábor
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 13 (+ 10 poboček)
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 63 (+ 12 poboček)
- počet metodických pracovníků: 3,6

Region Třeboň

- zajišťuje Městská knihovna Třeboň
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 12 (+ 2 pobočky)
- počet metodických pracovníků: 0,4

Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány a rozbor

JVK a jí pověřené knihovny poskytují metodickou pomoc formou konzultací a metodických návštěv základním knihovnám svých regionů a jejich zřizovatelům, a to ze všech oborů knihovnické a informační činnosti. Zároveň informují o novinkách v oboru a pomáhají při zlepšování podmínek poskytování veřejných knihovnických služeb.

JVK i pověřené knihovny pomáhaly s přípravou žádostí o dotace, které podporují rozvoj knihovnických služeb, např. VISK či Knihovna 21. století. V rámci dotačního programu VISK3 pokračuje automatizace neprofi knihoven, zlepšuje se technické vybavení a rozšiřuje se využití on-line služeb. Program Knihovna 21. století pomáhá se zlepšováním služeb knihoven pro handicapované návštěvníky a s podporou kulturní a vzdělávací činnosti. Knihovny dále mohou využít i dotační programy Jihočeského kraje na podporu kulturních aktivit či dotace z jiných zdrojů (např. MAS, IROP, PNO, Program obnovy venkova).

Standard regionálních funkcí stanoví u této služby metodickou návštěvu obsluhované knihovny minimálně jednou ročně, konzultace dle potřeby průběžně. **V roce 2023 bylo metodických návštěv 1 218 (v roce 2022 1 162), což jsou průměrně 2,1 návštěvy na knihovnu regionu.** Počet konzultací, tj. pomoci s problémy knihovny, rady pro provoz, seznamování s novinkami, zodpovídání dotazů a podobně, je trvale vysoký. **V roce 2023 bylo poskytnuto 2 792 konzultací (v roce 2022 2 648), tj. 4,8 konzultací na knihovnu.** Každá obsluhovaná knihovna má možnost zeptat se na cokoli, co souvisí s provozem knihovny, techniky či internetu.

Pověřená knihovna	Počet obsluhovaných knihoven s pobočkami k 31.12.2023	Počet konzultací	Počet konzultací na knihovnu	Počet metodických návštěv	Počet metodických návštěv na knihovnu
JVK České Budějovice	133	497	3,7	205	1,5
MěK v Českém Krumlově	48	213	4,4	212	4,4
KMM Dačice	21	86	4,1	43	2,0
MěK Jindřichův Hradec	65	416	6,4	138	2,1
MěK v Milevsku	21	152	7,2	34	1,6
MěK Písek	60	438	7,3	107	1,8
MěK Prachatice	49	182	3,7	116	2,4
ŠK Strakonice	78	449	5,8	80	1,0
MěK Tábor	98	350	3,6	201	2,1
MěK Třeboň	14	9	0,6	82	5,9
Celkem	587	2792	4,8	1218	2,1

Statistika knihovnických činností

JVK i všechny pověřené knihovny poskytovaly metodickou pomoc při sběru statistických dat základních knihoven a zpracovaly statistické výkazy na úrovni svých regionů jak v tištěné, tak elektronické podobě ve statistickém programu StatExcel a do webového formuláře NIPOSu. Pokud obec zřizuje knihovnu s pobočkami, metodičky zpracovávají souhrnný výkaz za celou obec. Statistické výkazy potom metodičky předaly do JVK na zpracování na krajské úrovni. Zpracovaných statistických výkazů je více než obsluhovaných knihoven, protože jsou

zpracovány výkazy i za knihovny, které v roce 2023 nepracovaly, nebyly zaevidované nebo byly zrušeny, za pobočky a souhrnné výkazy za jednotlivé regiony. Statistické ukazatele jsou dále používány pro hodnocení knihoven např. při naplňování standardů veřejných knihovnických a informačních služeb, při jednání se zřizovateli knihoven, při benchmarkingu apod.

Pověřená knihovna	Počet obsluhovaných knihoven s pobočkami k 31.12.2023	Počet statistik
JVK České Budějovice	133	147
MěK v Českém Krumlově	48	53
KMM Dačice	21	23
MěK Jindřichův Hradec	65	69
MěK v Milevsku	21	24
MěK Písek	60	63
MěK Prachatice	49	53
ŠK Strakonice	78	82
MěK Tábor	98	136
MěK Třeboň	14	16
Celkem	587	666

Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Pořádání porad v regionech se vrátilo k situaci před epidemií. V regionech, kde mají profi knihovny, pořádají pravidelné porady především pro ně. V regionech, kde jsou pouze neprofi knihovny se více vyřizuje při metodických návštěvách nebo konzultacích, porady se pořádají sporadicky. Stoupl počet pořádaných vzdělávacích akcí. V mnoha knihovnách se změnili knihovníci, mění se automatizované knihovní systémy, do regionálních knihovnických systémů se zapojují další knihovny. Tam všude metodičky musely školit, často individuálně, někdy hromadně. Tři regiony, Dačice, Prachatice, Tábor, vydávají pro knihovníky zpravodaje. **Standard dvou porad pro knihovny s profesionálními pracovníky a nabídky vzdělávání v rozsahu 48 hodin pro profesionální knihovny a 8 hodin pro neprofesionální knihovny v roce 2023 byl naplněn.** Bylo uskutečněno 109 vzdělávacích akcí v pověřených knihovnách, dalších 38 akcí nabídla JVK v rámci krajských regionálních funkcí. Jen o využití není vždy dostatečný zájem, na školení jezdí opakovaně titíž knihovníci a jiní zase nejeví zájem o školení. Mnoho školení se pořádá v knihovnickém prostředí také on-line, takže jihočeští knihovníci mohou využívat i nabídku dalších vzdělávacích akcí pořádaných on-line knihovnami mimo náš region.

Metodičky nejen pořádají školení, ale také mohou vyjíždět pomáhat s kulturními, vzdělávacími či komunitními akcemi přímo do knihoven. Tato praktická podpora pomůže především u neprofi knihoven.

Další informace o knihovnách v jednotlivých regionech a o novinkách, změnách, aktuální situaci bývají zveřejňovány na webech knihoven poskytujících regionální funkce.

Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích:

https://www.cbvk.cz/pro_knihovny.html

Městská knihovna v Českém Krumlově:

https://www.knih-ck.cz/cz/knihovna_noviny_z_regionu/

Knihovna Matěje Mikšíčka Dačice:

<https://www.mkdac.cz/sluzby/regionalni-sluzby/>

Městská knihovna Jindřichův Hradec:

<https://www.knihjh.cz/?p=stranka&id=7&typ=proknihovny>

Městská knihovna v Milevsku:

<https://www.knihmil.cz/regionalni-sluzby>

Městská knihovna Písek:

<https://www.knih-pi.cz/regionalni-sluzby/>

Městská knihovna Prachatice:

<https://www.knih-pt.cz/rskis/d-1040/p1=1068>

Šmidingerova knihovna Strakonice:

<http://www.knihovnystrakonicka.strakonice.eu/>

Městská knihovna Tábor:

<https://www.knihovnatabor.cz/regionalni-sluzby#/>

Městská knihovna Třeboň:

<https://www.knihovnatrebon.cz/regionalni-sluzby/>

Pověřená knihovna	Počet obsluhovaných knihoven s pobočkami k 31.12.2023	Počet porad	Počet školení	Praktická pomoc s akcemi
JVK České Budějovice	133	3	23	1
MěK v Českém Krumlově	48	3	13	14
KMM Dačice	21	1	5	2
MěK Jindřichův Hradec	65	3	5	1
MěK v Milevsku	21	2	16	3
MěK Písek	60	3	2	0
MěK Prachatice	49	2	15	1
ŠK Strakonice	78	3	12	12
MěK Tábor	98	2	12	0
MěK Třeboň	14	0	6	0
Celkem	587	22	109	34

Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

JVK i všechny jí pověřené knihovny budují výměnné fondy knih a dalších dokumentů. Poskytují z něj knihovnám svého regionu výměnné soubory. Na doplňování výměnných fondů bylo v roce 2023 použito **23,92 %** z celkové dotace na regionální funkce. Na nákup výměnných fondů bylo věnováno **4 305 708,34 Kč** (v roce 2022 3 875 415 Kč). Kromě tištěných knih se do výměnných fondů nakupují také audioknihy, společenské hry nebo periodika. Při nákupu svazků do výměnných souborů se využívá výhodných rabatů od prodejců, takže cena za svazek bývá nižší než při běžném nákupu v knihkupectví. **V roce 2023 bylo nakoupeno 16 266** (v roce 2022 15 881 svazků). Všechny knihy nakoupené z dotace jsou označeny razítkem: Hrazeno z dotace Jihočeského kraje. Knihovna Matěje Mikšíčka Dačice část výměnného fondu doplňuje z příspěvku obcí zřizujících obsluhované knihovny (45 000,-).

Pověřená knihovna	Přírůstek výměnného fondu	Nákup výměnného fondu	Náklady na jeden svazek
JVK České Budějovice	3 026	846 901,46	279,87
MěK v Českém Krumlově	1 888	462 000,00	244,70
KMM Dačice	410	61 000,00	148,78
MěK Jindřichův Hradec	1 824	509 227,26	279,18
MěK v Milevsku	456	109 104,00	239,26
MěK Písek	2 171	574 287,00	264,53
MěK Prachatice	1 554	438 147,51	281,95
ŠK Strakonice	1 851	486 500,00	262,83
MěK Tábor	2 397	643 051,66	268,27
MěK Třeboň	689	175 489,45	254,70
Celkem	16 266	4 305 708,34	264,71

Cirkulaci souborů zajišťuje částečně JVK a pověřené knihovny, částečně i zřizovatelé či knihovníci základních knihoven. O tuto službu je mezi obsluhovanými knihovnami asi největší zájem, je to také nejviditelnější efekt poskytování regionálních funkcí. Je to zároveň i ekonomické, takto se i v nejmenších knihovnách, které nemají od zřizovatelů finance na doplňování vlastního fondu, dostanou čtenáři k novinkám a zároveň se každý svazek z fondu půjčí vícekrát ve více knihovnách. Přesto se najdou knihovny, které o půjčování souborů zájem nemají. Jsou to buď knihovny, které mají dostatečný nákup knih nebo knihovny, které stagnují nebo aktuálně nepracují. Podle podmínek regionů a zájmu obsluhovaných knihoven se půjčují buď menší soubory častěji měněné anebo soubory větší, ale půjčené např. na celý rok. I půjčování výměnných souborů se po letech s omezeními pomalu vrací na původní úroveň. **V roce 2023 bylo půjčeno 1 458 souborů** (v roce 2022 bylo půjčeno 1411 souborů, v roce 2021 bylo půjčeno 1 149 souborů, v roce 2020 bylo půjčeno 1 141 souborů, v roce 2019 1 515) **obsahujících 126 819 svazků** (v roce 2022 to bylo 125 199 svazků) **v hodnotě 34 727 642,- Kč.**

Pověřená knihovna	Počet obsluhovaných knihoven s pobočkami k 31.12.2023	Počet souborů	Počet souborů na knihovnu	Počet svazků v nich	Počet svazků na soubor	Hodnota svazků půjčených v souborech	Počet svazků na knihovnu
JVK České Budějovice	133	214	1,6	34 307	160	9 300 050	258
MěK v Českém Krumlově	48	174	3,6	14 384	83	3 976 220	300
KMM Dačice	21	80	3,8	4 615	58	1 179 469	220
MěK Jindřichův Hradec	65	200	3,1	10 322	52	3 260 204	159
MěK v Milevsku	21	141	6,7	4 237	30	1 083 681	202
MěK Písek	60	214	3,6	14 689	69	4 717 520	245
MěK Prachatice	49	111	2,3	7 311	66	2 250 373	149
ŠK Strakonice	78	78	1,0	7 855	101	1 955 602	101
MěK Tábor	98	188	1,9	26 168	139	5 835 054	267
MěK Třeboň	14	58	4,1	2 931	51	1 169 469	209
Celkem	587	1 458	2,5	126 819	807	34 727 642	216

U této funkce standard předpokládá nejméně dva soubory o obsahu 60 svazků na knihovnu ročně, tedy 120 svazků půjčených do každé knihovny ročně. **Standard 120 svazků ročně do každé knihovny je překročen ve všech pověřených knihovnách kromě Strakonicka.** V regionu Strakonice obsluhované knihovny dostávají větší soubory a nechtějí je měnit tak často. **V průměru bylo půjčeno 2,5 souborů na knihovnu a 216 svazků ročně.**

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovnických fondů

Fyzické revize knihovnických fondů jsou záležitostí zřizovatelů (provozovatelů) knihoven v periodě stanovené knihovním zákonem. JVK i všechny pověřené knihovny nabízejí pomoc při revizi a aktualizaci podle zájmu a potřeb jednotlivých základních knihoven. **Standardem je pomoc při revizi tak, aby nejméně během pěti let byla provedena revize ve všech základních knihovnách.** Některé obce provádějí revizi ve zřizovaných knihovnách samy, a tak se tento údaj neodrazí ve statistických ukazatelích za výkon regionálních funkcí. Aktualizace by se měla provádět průběžně, ale provádí se především při zpracovávání fondů do automatizovaného knihovnického systému, při změně knihovníka nebo při úpravách řazení fondu (např. změny v MDT, stěhování knihovny apod.). Aktualizace fondů knihoven je důležitá, návštěvníci si mnohem raději vybírají mezi novinkami než mezi zastaralými knihami. Při aktualizaci metodici také pomáhají s probíráním darovaných knih, kde jen část bývá vhodná k zařazení do fondu knihoven.

Pověřená knihovna	Počet obsluhovaných knihoven s pobočkami k 31.12.2023	Pomoc při aktualizaci a revizi
JVK České Budějovice	133	11
MěK v Českém Krumlově	48	16
KMM Dačice	21	7
MěK Jindřichův Hradec	65	13
MěK v Milevsku	21	9
MěK Písek	60	5
MěK Prachatice	49	11
ŠK Strakonice	78	10
MěK Tábor	98	16
MěK Třeboň	14	6
Celkem	587	104

Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce

Tato služba musí vycházet především ze zájmu zřizovatelů knihoven. V Jihočeském kraji není poskytována plošně, poskytuje se podle zavedených zvyklostí a na základě zájmu v pověřených městských knihovnách v Dačicích, Jindřichově Hradci, Písku, Táboře a Třeboni. Městská knihovna Písek a Městská knihovna Třeboň knihy z prostředků obcí nenakupuje, pouze pro obsluhované knihovny knihy zpracovává. JVK se zahájením provozu regionálního automatizovaného knihovního systému pomáhá připojovaným knihovnám se zpracováním jejich knižního fondu, aby se zrychlila a zkvalitnila katalogizace jejich fondů. Knihovna Matěje Mikšíčka Dačice a Městská knihovna Tábor knihy z prostředků obcí kupuje i zpracovává. Městská knihovna Jindřichův Hradec provozuje distribuční středisko, ve kterém sdružuje finance od obsluhovaných knihoven, nakupuje pro ně a knihy také zpracovává. Navíc zpracovává i některé dary pro knihovny, proto je zpracovaných víc knih než nakoupených. V regionu Dačice zřizovatelé knihoven přispívají také na tvorbu výměnných fondů.

Pověřená knihovna	Počet obsloužených knihoven	Počet nakoupených knihovních jednotek	Počet zpracovaných knihovních jednotek
JVK České Budějovice	26	0	1171
KMM Dačice	20	159	159
MěK Jindřichův Hradec	37	1166	1801
MěK Písek	5	0	147
MěK Tábor	11	32	331
MěK Třeboň	6	0	296

Servis automatizovaného knihovního systému (AKS)

Počet servisních akcí v knihovnách souvisí s provozem automatizovaného regionálního knihovního systému. Počet knihoven zapojených do REKS vyjadřuje, pro kolik knihoven regionu zajišťuje pověřená knihovna provoz automatizovaného regionálního systému. V roce 2018 zahájila provoz automatizovaného regionálního knihovního systému Jihočeská vědecká knihovna pro knihovny regionu České Budějovice, v roce 2019 Městská knihovna Třeboň, v roce 2021 Knihovna Matěje Mikšíčka Dačice. Možnost zapojit obsluhované knihovny do regionálního automatizovaného knihovního systému tak již nabízejí všechny knihovny poskytující regionální služby, počet zapojených knihoven každoročně stoupá, v roce 2023 jich bylo již 263, tedy o 12 víc než v předcházejícím roce. Nejvíce jich nyní přibývá v regionu České Budějovice, které postupně zapojuje do systému ARL REGKS obsluhované knihovny. Metodici pomáhají v knihovnách s instalací a nastavením AKS, počítače v knihovnách spravuje správce sítě zřizovatele. V některých případech tuto službu na vyžádání poskytne také pracovník knihovny poskytující regionální funkce.

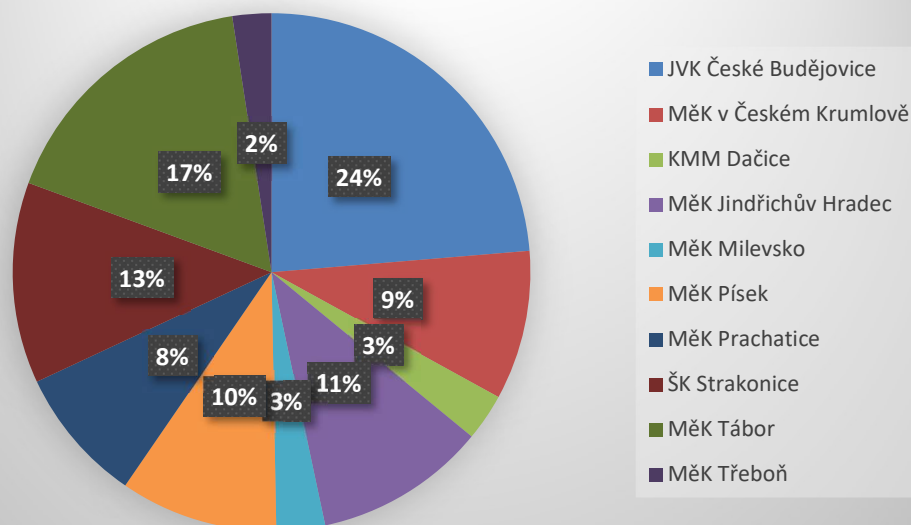
Pověřená knihovna	Počet knihoven zapojených do REKS	Počet servisních akcí
JVK České Budějovice	41	32
MěK v Českém Krumlově	36	31
KMM Dačice	11	8
MěK Jindřichův Hradec	44	63
MěK v Milevsku	17	9
MěK Písek	31	17
MěK Prachatice	27	14
ŠK Strakonice	8	44
MěK Tábor	40	5
MěK Třeboň	8	13
Celkem	263	236

Finanční a personální zajištění regionálních funkcí

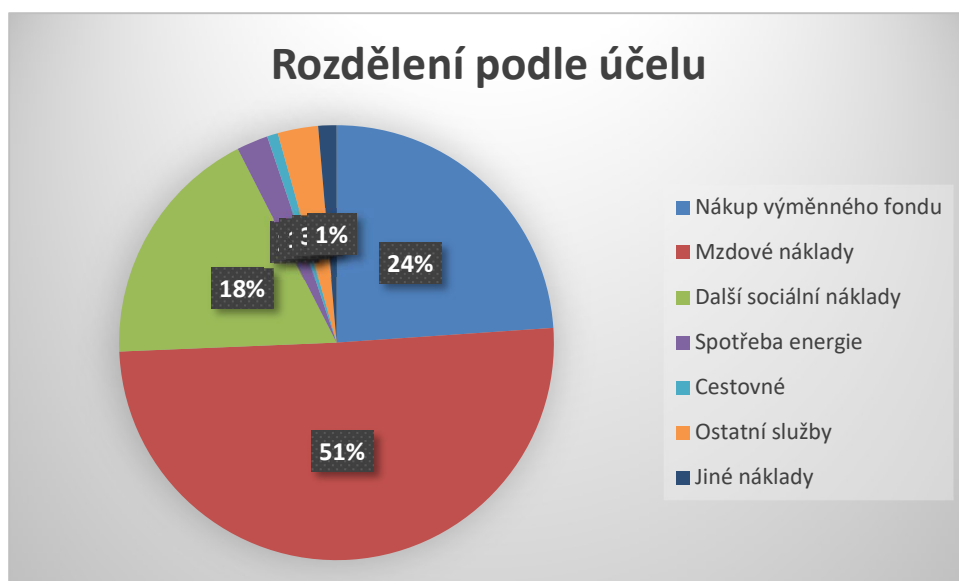
V roce 2023 bylo poskytování regionálních funkcí základním knihovnám finančně hrazeno Jihočeským krajem. Částka v roce 2023 činila 18 000 000,- Kč (v letech 2006-2009 byla částka 13 000 000,- Kč, v letech 2010-2015 byla částka 11 000 000,- Kč, v roce 2016 12 000 000,- Kč, v roce 2017 13 000 000,- Kč, v roce 2018 15 000 000,- Kč, v roce 2019 až 2021 vždy 16 000 000,- Kč, v roce 2022 vždy 17 000 000,- Kč). Jihočeská a vědecká knihovna v Českých Budějovicích a Městská knihovna Třeboň nevykazují spotřebu energie, jelikož ji nelze zodpovědně rozpočítat z celkové spotřeby knihovny. Spoluúčast knihoven vykonávajících regionální funkce činila 654 484,34 Kč, nejvyšší částkou z této spoluúčasti je dorovnávání platů pracovníků poskytujícím regionální služby ve Šmidingerově knihovně ve Strakonici (563 698,-).

Knihovna Matěje Mikšíčka Dačice navíc nakupuje knihy do výměnného fondu také z prostředků získaných od obcí (44 000,- Kč).

Finanční podíl pověřených knihoven

Pověřená knihovna	Nákup výměnného fondu	Mzdové náklady	Další sociální náklady	Spotřeba energie	Cestovné	Ostatní služby	Jiné náklady
JVK České Budějovice	846 901,46	2 450 000,00	877 098,00	0,00	16 195,00	63 600,00	11 205,54
MěK v Českém Krumlově	462 000,00	786 000,00	263 000,00	61 000,00	19 000,00	29 000,00	59 000,00
KMM Dačice	61 000,00	322 111,00	115 307,86	13 458,90	3 783,00	6 348,20	4 991,04
MěK Jindřichův Hradec	509 227,26	903 000,00	325 460,00	38 000,00	44 960,00	104 340,20	7 012,54
MěK v Milevsku	109 104,00	260 000,00	93 000,00	70 000,00	6 000,00	4 000,00	1 896,00
MěK Písek	574 287,00	820 000,00	269 000,00	39 000,00	1 000,00	45 000,00	27 713,00
MěK Prachatice	438 147,51	696 000,00	252 209,42	52 000,00	20 427,50	47 804,70	18 410,87
ŠK Strakonice	486 500,00	1 150 000,00	444 435,00	98 803,00	12 913,00	32 866,00	33 483,00
MěK Tábor	643 051,66	1 515 000,00	568 107,00	51 161,83	18 548,00	194 587,75	64 543,76
MěK Třeboň	175 489,45	174 312,00	58 917,00	0,00	188,00	15 015,55	14 078,00
Celkem	4 305 708,34	9 076 423,00	3 266 534,28	423 423,73	143 014,50	542 562,40	242 333,75

JVK zajišťuje regionální funkce pro celý Jihočeský kraj a zároveň pro českobudějovický region. Tomu odpovídá nejvyšší počet úvazků pracovníků zajišťujících regionální funkce a nejvyšší mzdové náklady.

Pověřená knihovna	Platy zaměstnanců	Úvazky	Mzdové náklady na úvazek	Průměrné mzdové náklady na 1 měsíc
JVK České Budějovice	2 450 000	5,5	445 454,55	37 121,21
MěK v Českém Krumlově	710 728,00	1,8	394 848,89	32 904,07
KMM Dačice	322 111,00	0,75	429 481,33	35 790,11
MěK Jindřichův Hradec	903 000,00	2,25	401 333,33	33 444,44
MěK v Milevsku	260 000	0,75	346 666,67	28 888,89
MěK Písek	782 512,00	2	391 256,00	32 604,67
MěK Prachatice	696 000,00	1,6	435 000,00	36 250,00
ŠK Strakonice	1 150 000,00	3	383 333,33	31 944,44
MěK Tábor	1 476 807,00	3,6	410 224,17	34 185,35
MěK Třeboň	174 312,00	0,4	435 780,00	36 315,00
Celkem	8 925 470,00	22	4 073 378,27	339 448,19
Strakonice celkem	1 280 790,00	3	426 930,00	35 577,50

* Šmidingerova knihovna Strakonice dorovnávala mzdové náklady ze svého rozpočtu, v roce 2023 částkou 130 790,- (průměrné mzdové náklady poté u Šmidingerovy knihovny stoupnou na 35 577,50 Kč).

V Českých Budějovicích, 12.1.2024

Jihočeská vědecká knihovna, oddělení regionálních služeb